

Луценко Ю.В.

Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИМ ЗЛОЧИННИМ УГРУПОВАННЯМ, ЯКІ ЗАГРОЖУЮТЬ ДЕРЖАВНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

У статті досліджено наявні проблеми, які наразі мають місце при організації протидії організованим злочинним угрупованням та загрожують державній безпеці України. Звертається увага, що системна перебудова правоохоронних органів України, створення нових правозастосовних підрозділів, удосконалення існуючих нормативно-правових актів у сфері боротьби з організованою злочинністю, у тому числі транснаціональною, підтвердила, що така боротьба є глобальною проблемою, яку неможливо вирішити на рівні окремої держави, правоохоронного органу чи нормативно-правового акту. У зв'язку з цим, протидія злочинності у багатьох країнах світу відіграє вирішальну роль при формуванні безпекової політики у різних сферах державного управління.

У роботі наголошується, що останнім часом важливу роль у боротьбі з організованою злочинністю відіграють Національні програми (Стратегії), прийняті урядами багатьох держав світу. Першочергова увага в цих програмах приділена створенню механізмів і системи ефективного контролю, у тому числі і за роботою недержавних організацій, і широкого спектру незалежних засобів масової інформації. З метою проведення ефективної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю у більшості держав створені і діють громадські організації, парламентські комісії та державні установи.

У ході дослідження існуючих проблем, що виникають при організації протидії організованим злочинним угрупованням, які загрожують державній безпеці України наводяться пропозиції щодо внесення відповідних змін та доповнень до Закону України «Про національну безпеку України» та розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії боротьби з організованою злочинністю», які в перспективі покращать протидію організованим злочинним угрупованням, які загрожують державній безпеці України.

Ключові слова: криминологічна безпека, криминологічні загрози, криміналізація економіки, контрабанда товарів/зброї та боєприпасів, розкрадання майна, легалізація (відмивання) доходів, корупція, посягання на конституційний лад і державний суверенітет України, злочини проти миру і безпеки людства, права та свободи людини і громадянина.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток суспільних правовідносин, демократизація державних інституцій неможлива без наступальної боротьби зі злочинністю у різних її проявах. Держава в особі компетентних органів визначає правила поведінки, що спрямовані на гарантування безпеки кожній особі, а також встановлення стану захищеності суспільства та держави від різного роду протиправних посягань на охоронювані інтереси. Порушення цих приписів може призвести до завдання непоправної шкоди ефективній діяльності держави у різних її сферах [1, с. 389]. У зв'язку із зростанням суспільної небезпеки перед державою постає питання щодо забезпечення ефективної охорони як окремого громадянина, так і всього суспільства в цілому [2, с. 5].

Системна перебудова правоохоронних органів України, створення нових правозастосовних підрозділів, удосконалення існуючих нормативно-правових актів у сфері боротьби з організованою злочинністю, у тому числі транснаціональною, вкотре підтвердила, що така боротьба є глобальною проблемою, яку неможливо вирішити на рівні окремої держави, правоохоронного органу чи нормативно-правового акту [3, с. 110]. Саме тому протидія злочинності у багатьох країнах світу відіграє вирішальну роль при формуванні безпекової політики у різних сферах державного управління [4, с. 84–96; 5, с. 31–39; 6, с. 60–64; 7, с. 33–47; 8, с. 208–210].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам, які стосуються організації протидії організованим злочинним угрупованням,

які загрожують державній безпеці присвячено наукові праці Б. М. Головкина, І. М. Гриненка, Г. В. Новицького, Д. М. Прокоф'євої-Янчиленко, Є. Д. Скулиша, А. В. Тарасюка та інших. Водночас, залишаються не вирішеними чи є предметом наукової дискусії питання, які пов'язані з організацією протидії організованим злочинним угрупованням, які загрожують державній безпеці України. Особливої актуальності це питання набуло при здійсненні реформ у правоохоронному секторі.

Постановка завдання. Мета статті полягає у дослідженні наявних проблем, які пов'язані з організацією протидією організованим злочинним угрупованням, які загрожують державній безпеці України та вироблення на цій основі пропозиції та рекомендації до чинних нормативно-правових актів України.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні важливу роль у боротьбі з організованою злочинністю відіграють Національні програми (Стратегії), прийняті урядами багатьох держав світу. Першочергова увага в цих програмах приділена створенню механізмів і системи ефективного контролю, у тому числі і за роботою недержавних організацій, і широкого спектру незалежних засобів масової інформації. З метою проведення ефективної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю у більшості держав створені і діють громадські організації, парламентські комісії та державні установи [9].

Так, наприклад, в Україні Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.09.2020 № 1126-р схвалено Стратегію боротьби з організованою злочинністю (далі – Стратегія). Дана Стратегія визначає напрями розвитку системи боротьби з організованою злочинністю та механізми реалізації державної політики у відповідній сфері в сучасних умовах.

Водночас, Міністерством внутрішніх справ України, Службою безпеки України, Головним управлінням розвідки Міністерства оборони України, Міністерством юстиції України, Радою національної безпеки та оборони України, а також іншими зацікавленими державними органами розроблено розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії боротьби з організованою злочинністю» [10] (далі – План заходів з реалізації Стратегії).

Даним Планом заходів з реалізації Стратегії визначено наступний механізм звітування про виконання: *Міністерство внутрішніх справ*

щороку подає Кабінетові Міністрів України звіт про виконання Плану заходів з реалізації Стратегії.

Водночас, Стратегією боротьби з організованою злочинністю передбачено *постійне проведення оцінки стану реалізації Плану заходів з реалізації Стратегії* на підставі виконання Плану заходів з її реалізації. Така оцінка стану реалізації зазначеного Плану подається **Національним координатором** (має бути утворений як міжвідомча комісія – координаційний орган) Кабінетові Міністрів України, Президентові України та Верховній Раді України.

Тимчасово, до моменту утворення Національного координатора, Планом заходів з реалізації Стратегії передбачено визначення державного органу, відповідального за підготовку *щорічної оцінки* стану реалізації державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю та *спеціальних звітів* про стан організованої злочинності в Україні, основні напрями та результати боротьби з організованою злочинністю.

Отже, запропоновані у Плані заходи з реалізації Стратегії суб'єкти, адресати, форма і терміни подання узагальнених матеріалів про стан реалізації Стратегії боротьби з організованою злочинністю *не відповідають тим, що визначені у схваленій Урядом Стратегії.*

Також необхідно зазначити, що загальним недоліком Плану заходів з реалізації Стратегії є наскрізне формулювання – «розроблення та вжиття заходів». Видається, що під відповідні визначені Планом заходів з реалізації Стратегії заходи виникне необхідність на міжвідомчому рівні розробляти додаткові заходи, а отже і плани таких заходів. Відтак, сам План заходів з реалізації Стратегії втрачатиме роль організуючого документа. Вважаємо, що застосування слова «захід» у контексті виконання «завдання» не може зводитися до відсилки до чогось наразі неіснуючого та неконкретного.

План заходів містить ініціативу з розроблення законопроекту про внесення змін до Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» щодо *визначення Національної поліції України головним органом боротьби з організованою злочинністю, що виходить за межі відповідних приписів Стратегії.* Схвалена стратегічна позиція про систему інституційного забезпечення боротьби з організованою злочинністю передбачає функціонування державних органів, основною функцією яких є боротьба з організованою злочинністю (спеціально визначений підрозділ у структурі Національної поліції

та оперативні підрозділи Служби безпеки України), **без визначення головного з цих органів**. Водночас, вважаємо, що узгоджуватиметься зі Стратегією розроблення змін до вказаного Закону щодо віднесення визначеного структурного підрозділу Національної поліції до переліку державних органів, спеціально створених для боротьби з організованою злочинністю (ст. 5 Закону), а також надання йому відповідних повноважень, у т.ч. пов'язаних із використанням штатних і нештатних негласних співробітників (ст. 13 Закону). Необхідним також є одночасне внесення відповідних змін і до Закону України «Про Національну поліцію», згідно з яким **наразі у загальній системі поліції немає спеціальних підрозділів, що здійснюють безпосередню боротьбу з організованою злочинністю**.

Необхідно також відмітити, що План заходів з реалізації Стратегії передбачає проведення *аналізу нормативно-правових актів у сфері боротьби з організованою злочинністю*, виявлення положень, що потребують вдосконалення, підготовку пропозицій. Водночас, до числа співвиконавців цього заходу **не залучено Службу безпеки України**, що, у подальшому, може призвести до залишення без належної уваги законодавчих ініціатив, напрацьованих спецпідрозділами по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України у ході багаторічної ефективної правозастосовної практики у сфері боротьби з організованою злочинністю.

Аналогічне зауваження стосується і *вивчення питання про розмежування та конкретизацію повноважень органів, які здійснюють боротьбу з організованою злочинністю*, з метою усунення дублювання їх функцій, а також розроблення та затвердження проекту *міжвідомчого наказу щодо організації взаємодії у сфері боротьби з організованою злочинністю*. **Відсутність Служби безпеки України серед співвиконавців відповідних заходів, на нашу думку, є неприпустимою, оскільки вирішення вказаних питань впливатиме на обсяг повноважень уповноважених оперативних підрозділів СБУ (визначених за результатами реформування) та їх участь у міжвідомчій взаємодії**.

Отже, є необхідність у включенні Служби безпеки України до числа співвиконавців Плану заходів з реалізації Стратегії, які належать до компетенції або стосуються обсягу повноважень Служби безпеки України.

Не вирішеним залишається питання щодо розроблення *проекту постанови Кабінету Міністрів України про утворення координаційного органу*

(Національного координатора) – Міжвідомчої комісії боротьби з організованою злочинністю та затвердження положення, посадового складу, керівника та заступників керівника вказаної комісії (запровадження механізмів координації та взаємодії у сфері боротьби з організованою злочинністю), на нашу думку, не може опрацьовуватися *одноособово Міністерством внутрішніх справ України*. Оскільки майбутня діяльність цієї Міжвідомчої комісії повинна базуватися з додержанням **принципу колегіальності**, до визначення основоположних засад її функціонування та формування персонального складу очевидно мають бути залучені й інші суб'єкти боротьби з організованою злочинністю. До її керівного складу доцільно включити на рівних правах (як співголови комісії) представників державних органів, основною функцією яких є боротьба з організованою злочинністю, тобто Національної поліції та Служби безпеки України (або їх уповноважених підрозділів).

Також необхідно зазначити, що у межах чисельності наявних органів державної влади, що проводять свою діяльність у сфері боротьби з організованою злочинністю, Національний координатор повинен бути *рівнонаближеним* до всіх суб'єктів боротьби з організованою злочинністю, таким органом наразі є Рада національної безпеки і оборони України до якого можуть відряджатися представники від усіх уповноважених суб'єктів боротьби з організованою злочинністю.

Крім того, при вирішенні питання про утворення координаційного органу (Національного координатора) варто враховувати, що у п. 2 ст. 4 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» передбачено, що *підзаконні акти*, які регулюють відносини у сфері боротьби з організованою злочинністю, *не можуть встановлювати повноваження державних органів чи обов'язки фізичних та юридичних осіб, які не впливають із законів України*. Відтак, замість проекту акта Кабінету Міністрів України про утворення Національного координатора слід підготувати та внести на розгляд до Верховної Ради України відповідний законопроект.

Поза увагою упорядників Плану заходів з реалізації Стратегії залишилось передбачене Стратегією питання про *виявлення, ліквідацію кримінальних мереж, відстеження грошових потоків і повернення активів, одержаних від корупційних та інших кримінальних правопорушень*. При цьому, однією з ідентифікованих загроз організо-

ваної злочинності в Україні, зазначених у Стратегії, є установлення корумпованих відносин між посадовими особами органів державної влади, органів місцевого самоврядування та криміналітетом. Тож видається доцільним передбачити у Плані заходи з реалізації Стратегії, які будуть спрямовані на руйнування злочинної співпраці між окремими представниками державної влади та злочинними угрупованнями, насамперед транснаціональними, усунення із займаних посад та притягнення до передбаченої законом відповідальності очільників державних органів, що мають корупційні зв'язки з кримінальними бізнес-структурами, повернення законним власникам активів, що стали предметом корупційних та інших кримінальних правопорушень.

Враховуючи те, що організована злочинність виникає складним причинним взаємозв'язком, боротьба з нею буде ефективною лише тоді, коли існуватимуть відповідні умови формування системи заходів (економічних, соціальних, правових, організаційних та ін.), які будуть націлені на блокування, нейтралізацію цих небезпечних явищ сьогодення на засадах здійснення спеціальної правоохоронної діяльності. Головним центром такої діяльності повинна стати правоохоронна структура, яка здатна оперативно та ефективно реагувати на виклики і загрози, які існують з боку організованої злочинності, у тому числі на транснаціональному рівні [11, с. 185–188; 12, с. 97–100; 13, с. 146–148].

Організовані злочинні угруповання перетворилися на силу, яка раковою пухлиною вросла в економіку, політичне та суспільне життя, набрала потужності, що дозволяє ефективно протистояти владі в цілому та правоохоронній системі зокрема, часто ставлячи їх під свій безпосередній контроль, використовуючи їх із власною метою. Протидія цим небезпечним тенденціям вимагає їх нормативно-правового та організаційного вирішення, багатодисциплінарного аналізу, у тому числі в контексті забезпечення національної безпеки, а також розвитку концептуальних уявлень про сучасні соціальні, політичні та економічні процеси, певним чином пов'язані з діяльністю організованої злочинності, які впливають на безпеку особи, суспільства й держави.

Необхідно також зазначити, що до соціального джерела належать небезпеки, викликані низьким духовним та культурним рівнем, як от загрози від організованої злочинності.

Небезпека з боку організованої злочинності посилюється, зокрема, тенденцією до її глобалі-

зації, формування своєрідного тотального кримінального простору, який функціонує паралельно з легальним та формує середовище для незаконного переміщення заборонених товарів, речей і послуг, розкрадання національного багатства, легалізації (відмивання) доходів, одержаних у результаті злочинної діяльності та ін. Тому особливої ваги набуває усвідомлення громадськістю у цілому масштабів загроз, що продукуються організованими злочинними угрупованнями [14, с. 8–9].

Одним із чинників, які створюють сприятливі умови для існування організованої злочинності, є непослідовність і суперечливість у реформуванні правоохоронної сфери, у тому числі органів по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю. Це призводить, зокрема, до вад у розподілі їх функцій і повноважень.

При нагоді необхідно зазначити, що ряд суб'єктів по боротьбі зі злочинністю, у т.ч. організованою, мають свою історію такої протидії. Так, наприклад, Служба безпеки України за змістом діяльності суттєво відрізняється від служб внутрішньої безпеки Франції, США, Німеччини та низки інших провідних держав, визначальною функцією яких є завдання протидія іноземним спецслужбам. І це явище, об'єктивне. Позаяк завдання спецслужб будь-якої країни змінюються залежно від її економічного стану та місця у світовій спільноті. Тому спостерігаємо цілком логічну тенденцію: погіршення соціально-економічної ситуації спричиняє зростання рівня злочинності, які на певному етапі свого розвитку починають загрожувати національній безпеці. Відтак до боротьби зі злочинністю у їх найнебезпечніших проявах активно залучаються національні спецслужби. І це вірно, оскільки під час загроз національній безпеці держави удар тримає саме національна спецслужба.

Одним із визначальних чинників криміногенної обстановки в Україні стало загострення економічної кризи, зумовлене як широкомасштабними бойовими діями на території України, так і, насамперед, подальшим поширенням корупції та криміналізації економіки держави.

Вивчення проблем, пов'язаних із захистом безпекової сфери України від кримінальних загроз (у наукових джерелах щодо цього застосовуються такі терміни, як кримінальна, кримінологічна безпека), дозволяє чітко визначити загрози безпеці країни, що виходять від організованої злочинності, ступінь їхньої небезпеки для особи, суспільства й держави, спрямованість їхнього впливу. Розуміння векторів таких загроз дає змогу

виявити об'єкти злочинних посягань (це можуть бути устої й життєво важливі цінності України; інтереси людини і громадянина, суспільства й держави; права і свободи людини і громадянина; державні, суспільні, громадянські інститути; суспільні відносини й цінності тощо), що потребують захисту з боку держави й суспільства.

Чітке уявлення про потенційні й реальні кримінальні загрози безпеці країни та об'єкти їхньої спрямованості дозволяє визначити цілі й завдання держави й суспільства стосовно протидії організованим злочинності, визначити коло правоохоронних та інших державних структур, які необхідно задіяти в забезпеченні криминологічної безпеки країни, їхню компетенцію для діяльності в цій сфері. Своєчасне виявлення кримінальних загроз та вжиття заходів щодо їх нейтралізації та відбиття системою криминологічної безпеки – головне завдання забезпечення криминологічної безпеки особи, суспільства й держави [14, с. 11].

Вивчення питання про відображення проблематики кримінальних загроз безпеці держави у нормативно-правових актах України загальнодержавного значення дозволяє простежити ретроспективу цього процесу й виявити певні тенденції. Першим вітчизняним нормативно-правовим актом, який на законодавчому рівні визначав кримінальні загрози національній безпеці, стала Концепція національної безпеки України, схвалена Постановою Верховної Ради України від 16 січня 1997 року [15]. До основних кримінальних загроз національній безпеці України в найбільш важливих сферах життєдіяльності суспільства даний документ відніс:

у політичній сфері:

– посягання на конституційний лад і державний суверенітет України;

– втручання у внутрішні справи України з боку інших держав;

– наявність сепаратистських тенденцій в окремих регіонах та у певних політичних сил в Україні;

– відсутність ефективних механізмів забезпечення законності, правопорядку, боротьби зі злочинністю, особливо її організованими формами, та тероризмом;

у воєнній сфері:

– посягання на державний суверенітет України та її територіальну цілісність;

– нарощування поблизу кордонів України угруповань військ та озброєнь, які порушують співвідношення сил, що склалося;

– створення та функціонування незаконних збройних формувань.

Прийнятий у 2003 році Закон України «Про основи національної безпеки України»¹ до кримінальних загроз національній безпеці України (ст. 7) відносив такі:

у сфері державної безпеки:

– загроза посягань з боку окремих груп та осіб на державний суверенітет, територіальну цілісність, економічний, науково-технічний і оборонний потенціал України, права і свободи громадян;

– поширення корупції в органах державної влади, зрощення бізнесу і політики, організованої злочинної діяльності;

– злочинна діяльність проти миру і безпеки людства, насамперед поширення міжнародного тероризму;

– спроби створення і функціонування незаконних воєнізованих збройних формувань та намагання використати в інтересах певних сил діяльність військових формувань і правоохоронних органів держави;

– прояви сепаратизму, намагання автономізації за етнічною ознакою окремих регіонів України;

у воєнній сфері та сфері безпеки державного кордону України:

– нелегальна міграція;

– нарощування іншими державами поблизу кордонів України угруповань військ та озброєнь, які порушують співвідношення сил, що склалося; *у внутрішньополітичній сфері:*

– можливість виникнення конфліктів у сфері міжетнічних і міжконфесійних відносин, радикалізації та проявів екстремізму в діяльності деяких об'єднань національних меншин та релігійних громад;

– загроза проявів сепаратизму в окремих регіонах України [16].

21 жовтня 2011 року Указом Президента України було схвалено Концепцію державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю [17], яка передбачала низку заходів, спрямованих на зменшення кількості проявів організованої злочинності, зміцнення соціальної та політичної стабільності в державі, зростання довіри інститутів громадянського суспільства до органів державної влади, підвищення рівня захищеності громадян від злочинних посягань. Реалізація цих заходів планувалася протягом 2011–2017 років.

При нагоді необхідно звернути увагу, що протидія організованій злочинності потребує комплексного підходу з врахуванням національного

¹ Втратив чинність 8 червня 2018 року.

досвіду та принципово нових підходів, які мають ґрунтуватися на потребах забезпечення національної безпеки держави у цілому за безпосередньої участі органів Служби безпеки України.

Аналіз змісту чинної Стратегії національної безпеки України [18] дозволяє віднести до актуальних кримінальних загроз національній безпеці України такі:

– *агресивні дії Росії, що здійснюються для виснаження української економіки й підриву суспільно-політичної стабільності з метою знищення держави Україна і захоплення її території, а саме: розвідувально-підривна і диверсійна діяльність, дії, спрямовані на розпалювання між-етнічної, міжконфесійної, соціальної ворожнечі й ненависті, сепаратизму й тероризму, створення і всебічна підтримка, зокрема військова, маріонеткових квазідержавних утворень на тимчасово окупованій території частини Донецької та Луганської областей* (п. 3.1);

– *неефективність системи забезпечення національної безпеки і оборони України: діяльність незаконних збройних формувань, зростання злочинності, незаконне використання вогнепальної зброї* (п. 3.2);

– *корупція та неефективна система державного управління: поширення корупції, її укорінення в усіх сферах державного управління* (п. 3.3).

Отже, можна дійти висновку, що злочинність (не лише організована чи транснаціональна) становить суттєву внутрішню загрозу національній безпеці України. При цьому в безпековому контексті доцільно розглядати реальні та потенційні прояви злочинності, які створюють загрози життєво важливим інтересам України (а також її фонові явища) як кримінальні загрози національній безпеці в цілому або її окремим складовим.

Принагідно, необхідно зазначити, що потреба участі уповноважених підрозділів національної спецслужби у сфері протидії транснаціональній організованій злочинності зумовлена тим, що діяльність інших правоохоронних органів України передбачає застосування лише оперативно-розшукових та кримінальних процесуальних заходів, тоді як сьогодні існує необхідність у застосуванні

широкого спектру можливостей контррозвідувальної діяльності, котра є прерогативою тільки Служби безпеки України.

Варто також зазначити, що на доцільність участі спецслужб у виконанні завдань щодо протидії організованій злочинності та корупції вказує й міжнародний досвід (так, подібні завдання виконують практично всі спеціальні служби країн пострадянського простору, Німеччини, Ізраїлю, Естонії, Латвії, Іспанії, Польщі, США. Зокрема, ФБР США, одним із головних пріоритетів якого є протидія корупції у публічному секторі, вважається зразком комплексного підходу до забезпечення національної безпеки).

У ст. 19 Закону України «Про національну безпеку України» [19] йдеться про Службу безпеки України з чітким визначенням кола її завдань. При цьому, на жаль, вони суттєво різняться з тими, які сьогодні покладені на Службу безпеки України іншими законодавчими актами. На нашу думку, положення цієї статті потребують доопрацювання, оскільки в них не враховується визначений чинним законодавством правовий статус національної спецслужби у сфері протидії організованій злочинності та розкриття злочинів.

Висновки. Виходячи із зазначеного, вбачається за доцільне:

1. Включити Службу безпеки України до числа співвиконавців Плану заходів з реалізації Стратегії, відносно тих питань, які належать до компетенції або стосуються обсягу повноважень національної спецслужби.

2. Доповнити ч. 1 ст. 19 Закону України «Про національну безпеку України» п. п. 5 такого змісту: *«попередження, виявлення, припинення діяльності злочинних організацій у сфері управління та економіки, громадської безпеки та розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, тероризму та інших протиправних дій, які безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам України».*

Хочеться сподіватися, що внесення відповідних змін та доповнень до нормативно-правових актів України значно покращить протидію організованим злочинним угрупованням, які загрожують державній безпеці України.

Список літератури:

1. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В. Актуальні проблеми удосконалення окремих положень кримінального та кримінального процесуального законодавства України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 388–391.
2. Луценко Ю. В. Звільнення від кримінальної відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України: монографія. Харків: Право. 2015. 200 с.

3. Луценко Ю. В. Участь спеціальних служб іноземних держав у протидії організованій злочинності та корупції на прикладі Італійської Республіки. *Наше право*. 2017. № 4. С. 110–116.
4. Луценко Ю. В. Доктринальні положення кримінально-правової політики держави у сфері забезпечення воєнної безпеки України. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Вип. 138. 2019. С. 84–96.
5. Луценко Ю. В. Поняття, система та класифікація видів безпеки в контексті міжнародного правопорядку. *Соціально-правові студії*. 2019. Випуск 4 (6). С. 31–39.
6. Луценко Ю. В. Протидія злочинності у світлі міжнародного правопорядку. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2023. Том 34 (73) № 5. С. 60–64.
7. Луценко Ю. В. Поняття та зміст воєнної безпеки України у світлі сучасних викликів та загроз. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Випуск 137. 2018. С. 33–47.
8. Луценко Ю. В. Протидія організованій злочинності та корупції в Україні: окремі теоретичні проблеми. *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах*: зб. тез Міжнародної наук.-практ. конф. (Львів, 8 лист. 2019 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2019. С. 208–210.
9. Інформація до роздумів: міжнародний досвід боротьби з корупцією. URL: <http://stepup.press/antikor-culture/item/404-informatsiya-k-razmyshleniyumezhdunarodnyj-opyt-borby-s-korruptsiej> (Дата звернення: 01.02.2024).
10. Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії боротьби з організованою злочинністю. Розпоряд. Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 № 850-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-planu-zakhodiv-z-realizatsii-stratehii-borotby-z-orhanizovanoiu-zlochynnistiu-850-270922> (Дата звернення: 05.01.2024).
11. Луценко Ю. В. Поширення організованої злочинності та корупції в Україні: окремі теоретико-правові проблеми. *Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі*: зб. тез Міжнародної наук.-практ. конф. (Київ, 12 груд. 2019 р.). Київ: у 2 ч., Ч. 2. С. 184–187.
12. Луценко Ю. В. Протидія корупційній злочинності: реалії та перспективи. *Запобігання корупції у приватному секторі*: матеріали наук.–практ. онлайн «круглого столу», присвяченого 25-річчю із дня створення НДІ вивчення проблем злочинності та 95-річчю із дня народження акад. В. В. Сташиса (Харків, 1 лип. 2020 р.). Харків: Право, 2020. С. 96–101.
13. Луценко Ю. В. Основні складові національної безпеки України в контексті суспільних відносин. *Актуальні проблеми захисту національних інтересів України від загроз*: тези наук.-практ. конф. (Київ, 26 черв. 2020 р.). Київ: Інститут УДО України КНУ ім. Тараса Шевченка, 2020. С. 146–148.
14. Служба безпеки України як складова системи протидії організованій злочинності та корупції: монографія / Ю. Р. Гавдьо, І. М. Гриненко, Ю. В. Луценко та ін.; за заг. ред. проф. Г. В. Новицького. Київ: НА СБУ, 2021. 144 с.
15. Концепція національної безпеки України: схвалена Постановою Верховної Ради України від 16 січня 1997 р. № 3/97-ВР. URL: <http://old.niss.gov.ua/book/otch/roz23.htm> (Дата звернення: 01.01.2024).
16. Про основи національної безпеки України: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 39. Ст. 351.
17. Про Концепцію державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю: Указ Президента України від 21 жовтня 2011 року № 1000/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1000/2011#Text> (Дата звернення: 05.01.2024).
18. Стратегія національної безпеки України. Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text> (Дата звернення: 05.01.2024).
19. Про національну безпеку України: Закону України. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 31. Ст. 241.

Lutsenko Yu.V. PROBLEMS OF ORGANIZING AGAINST ORGANIZED CRIMINAL GROUPS THREATENING STATE SECURITY OF UKRAINE

The article examines existing problems that currently occur in the organization of countermeasures against organized criminal groups and threaten the state security of Ukraine. Attention is drawn to the fact that the systematic restructuring of Ukraine's law enforcement agencies, the creation of new law enforcement units, the improvement of existing legal acts in the field of combating organized crime, including transnational crime, confirmed that such a fight is a global problem that cannot be solved at the level of an individual state. law enforcement agency or regulatory act.

In this regard, combating crime in many countries of the world plays a decisive role in the formation of security policy in various spheres of public administration.

The work emphasizes that recently, an important role in the fight against organized crime has been played by National Programs (Strategies), adopted by the governments of many countries around the world. Priority

attention in these programs is given to the creation of mechanisms and systems of effective control, including the work of non-governmental organizations, and a wide range of independent mass media.

Public organizations, parliamentary commissions, and state institutions have been created and operate in most states in order to implement an effective policy in the field of combating organized crime.

In the course of the study of the existing problems that arise in the organization of countermeasures against organized criminal groups that threaten the state security of Ukraine, proposals are made for making appropriate changes and additions to the Law of Ukraine «On the National Security of Ukraine» and the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On the approval of the plan of measures for the implementation of the Strategy fight against organized crime», which in the future will improve the fight against organized criminal groups that threaten the state security of Ukraine.

Key words: *criminological security, criminological threats, criminalization of the economy, smuggling of goods/weapons and ammunition, theft of property, legalization (laundering) of income, corruption, encroachment on the constitutional system and state sovereignty of Ukraine, crimes against the peace and security of mankind, the rights and freedoms of a person and a citizen.*